

Sygn. akt V AGa 341/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Irena Piotrowska (spr.)
Sędziowie:	SA Tomasz Pidzik SA Grzegorz Misina

po rozpoznaniu w dniu 30 lipca 2020 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Spółki (...) Spółki Akcyjnej w B.

przeciwko Przedsiębiorstwu Produkcyjno Usługowo Handlowemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 30 lipca 2019r., sygn. akt XIV GC 525/18

1. oddala apelację;
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 810 (osiemset dziesięć) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Tomasz Pidzik	SSA Irena Piotrowska	SSA Grzegorz Misina

Sygn. akt V AGa 341/19

UZASADNIENIE

(...) S.A. w K.- obecnie - Spółka (...) S.A. w B. wytoczyła powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały nr.(...) podjętej dnia 28 sierpnia 2018r. przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników pozwanej spółki Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowe (...) Sp. z o.o. (...) w S..

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa .

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo oraz orzekł w przedmiocie kosztów procesu.

W motywach tego rozstrzygnięcia wskazano na następujące ustalenia faktyczne oraz ich ocenę prawną. Na dzień 28 sierpnia 2018r. Zarząd pozwanej spółki zwołał pisemnie na godz.10:00 w Kancelarii Notarialnej notariusza P. C. w S. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników. Zawiadomienie o tymże Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników zawierało informację o miejscu obrad ,a to w Kancelarii Notarialnej przy ulicy (...) w S. . Podano, że miejsce odbycia zgromadzenia wspólników to siedziba spółki (art.234 k.s.h.). Wskazano , że w par.2 umowy tejże spółki , siedziba spółki to S. .Zaznaczono, że siedzibą osoby prawnej jest miejscowość (art.41 k.c.), czyli S.. Stwierdzono, że odbycie Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w S., poza miejscem działania zarządu a to poza adresem S. ul (...) było w świetle prawa dopuszczalne. Podniesiono, że powód o tamtym miejscu obrad wiedział i nie stawił się na miejsce Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników .

Sąd Okręgowy przyjął, że nawet gdyby uznać, że sporne zgromadzenie wspólników nie ukonstytuowało się prawidłowo to powództwo o stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały byłoby wbrew prawu. Odwołując się do uchwały SN w składzie siedmiu sędziów z dnia 18 września 2013r., sygn. akt III CZP 13/13 wskazano, że wyrok sądowy w sprawie o stwierdzenie nieważności uchwały ma charakter konstytutywny i niweczy byt prawny zaskarżonej uchwały od chwili jej powzięcia, prowadząc do stworzenia sytuacji, jakby uchwała w ogóle nie została podjęta. Podkreślono , że ten rodzaj powództwa może dotyczyć wyłącznie uchwał „powziętych” i zarazem zgromadzeń wspólników, które odbyły się. Natomiast w wypadku niedotrzymania przez wspólników prawem przewidzianego miejsca odbycia się zgromadzenia wspólników, ani zgromadzenie wspólników nie odbyłoby się ani nie zapadłaby jakakolwiek uchwała i wtedy nie byłoby przedmiotu do stwierdzenia nieważności uchwały. Kwestia czy w takiej sytuacji można byłoby jednak wytoczyć powództwo o ustalenie (art.189 k.p.c.) związana byłaby z wykazaniem interesu prawnego tego rodzaju powództwa.

Niezależnie od powyższego zaznaczono, że naruszenie przy powzięciu uchwały umowy spółki prowadziłyby do możliwości wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały (art.249 k.s.h.).

Odnosząc się do zarzutu podjęcia zaskarżonej uchwały nie objętej porządkiem obrad stwierdzono, że tego rodzaju okoliczność nie wystąpiła. Wskazano, że w zawiadomieniu o Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników na dzień 28 sierpnia 2018r. wskazano porządek obrad (umorzenie udziałów). Przebieg obrad tegoż organu w dniu 28 sierpnia 2018r. dotyczył kwestii umorzenia udziałów wspólników w kapitale zakładowym pozwanej spółki. Rezultat obrad w tym przedmiocie okazał się dopiero po przeprowadzeniu głosowania w tej sprawie. Zważono, że wynik obrad nie był dokładnie taki jak początkowo mogłoby wynikać z porządku obrad. Uznano, że temat obrad i uchwały został cały czas taki jaki w powołanym zawiadomieniu o Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników zwołanym na dzień 28 sierpnia 2018r. Przyjęto, że art.239 k.s.h. nie został naruszony przedmiotową uchwałą Wskazano , że w wypadku nieobecności wspólnika podczas obrad zgromadzenia wspólników można byłoby wytoczyć hipotetycznie powództwo o uchylenie uchwały (art.249 k.s.h i art.250 pkt.4 k.s.h), względnie powództwo o ustalenie (art.189 k.p.c.), gdyż w sytuacjach nie objętych porządkiem obrad, w zasadzie „nie można powziąć uchwały” (art.239 k.s.h.), chyba że cały kapitał byłby obecny, a tego w spornym stanie faktycznym nie było.

Co do zarzutu braku quorum podczas głosowania podano, że ewentualne naruszenie umowy spółki (par. 15 umowy), powinno skutkować powództwem o uchylenie przedmiotowej uchwały (art.249 k.s.h.). Zaznaczono, że pozwana nie naruszyła przepisu prawa a to art.241 k.s.h. ze skutkiem prawnym w postaci zasadnego powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały. Dodatkowo podniesiono, że nawet gdyby doszło do naruszenia ustawy zaskarżoną uchwałą to byłoby uchybieniem jedynie formalnym, a to nie stanowiłoby wystarczającej podstawy dla powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały. Gdyby powód stawił się na obrady Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników to nie miałyby dostatecznej ilości głosów aby wpłynąć na wynik głosowania .

Wskazując na brak legitymacji czynnej do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały oddalono powództwo. Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia powołano art. 252 k.s.h. O kosztach procesu orzeczono na podstawie na koszt powoda art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniosła powódka zaskarżając go w całości, rozstrzygnięciu temu zarzucając:

1. nierozpoznanie istoty sprawy, o czym świadczy brak jakichkolwiek odwołań w tym zakresie w ramach pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku, podawanych przez powoda podstaw materialnych roszczenia o stwierdzenie nieważności uchwały, w tym argumentacji przedstawionej w ramach powołanego przez powoda wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 października 2013 r., który zapadł pod sygn. akt.: V ACa 397/13, gdzie Sąd Apelacyjny w Katowicach wypowiedział się za dopuszczalnością wniesienia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały, gdy wadliwość tej uchwały wynika z niezachowania wymaganego dla jej podjęcia kworum na zgromadzeniu wspólników;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to przepisów art. 241 k.s.h. w zw. z art. 250 k.s.h., art. 252 § 1 k.s.h. oraz § 15 ust. 4 umowy spółki Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S., poprzez błędną ich wykładnię, a w konsekwencji nieprawidłowe uznanie, że w stanie faktycznym niniejszej sprawy powodowi nie przysługiwało roszczenie o stwierdzenie nieważności uchwały numer (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Przedsiębiorstwa Produkcyjno Usługowo Handlowego (...) Sp.

z o.o. z siedzibą w S. z dnia 28 sierpnia 2018 r., podczas gdy prawidłowa wykładnia przywołanych norm winna prowadzić do wniosku, że wobec niezachowania wymaganego kworum, przy podejmowaniu wskazanej uchwały, obarczona jest ona istotną wadą, która winna prowadzić do stwierdzenia jej nieważności;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to przepisów art. 252 § 1 k.s.h. w zw. z art. 250 k.s.h., poprzez ich niezastosowanie, a w konsekwencji wadliwe oddalenie powództwa w przedmiocie stwierdzenia nieważności zaskarżonej uchwały, wobec stwierdzenia, że powodowi przysługiwały inne sposoby zaskarżenia spornej uchwały.

Wskazując na powyższe zarzuty powódka wniosła w pierwszej kolejności o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku wraz z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, z pozostawieniem mu także do rozstrzygnięcia kwestii ponoszenia kosztów postępowania, za obie instancje, w tym także w zakresie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego; ewentualnie, na wypadek nieuwzględnienia wniosku, o którym mowa w pkt 4. powyżej, wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania, za obie instancje, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje :

Apelacja powódki nie jest zasadna i dlatego nie mogła odnieść skutku.

Ustalenia faktyczne poczynione w sprawie Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za podstawę dla własnych rozważań prawnych. Ustalenia te nie są sporne. Zarzuty apelacji ogniskują się wokół wykładni i wzajemnej relacji art. 241 k.s.h., 249 k.s.h., 250 k.s.h. oraz 252 k.s.h. oraz § 15 ust. 4 umowy spółki Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S..

Wbrew zarzutom strony skarżącej Sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy i odniósł się do kwestii dopuszczalności powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały, gdy wadliwość tej uchwały wynika z niezachowania wymaganego dla jej podjęcia kworum na zgromadzeniu wspólników;

Sąd I instancji wyraził stanowisko zgodnie z którym niedochowanie wymogu kworum ustanowionego w umowie spółki powoduje możliwość wystąpienia z powództwem o uchylenie uchwały a nie o jej unieważnienie.

Podobne stanowisko prezentowane było chociażby w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2014 r. (sygn. akt: IV CSK 7/14), zgodnie z którym „Zasadniczo ważność zgromadzenia nie zależy od liczby reprezentowanych na nim

udziałów, chyba że wymóg zachowania kworum wynika z przepisów k.s.h. lub z umowy spółki. Jeżeli niezdolność do podjęcia uchwały jest konsekwencją naruszenia przepisu ustawy ustanawiającego takie kworum, podjęta uchwała jest nieważna, jako sprzeczna z ustawą. Jeżeli natomiast niezdolność do podjęcia uchwały jest następstwem naruszenia postanowienia umownego, uchwała może zostać uchylona.

W przekonaniu Sądu Apelacyjnego w rozpoznawanej sprawie nie doszło do naruszenie przepisów prawa materialnego, a to przepisów art. 241 k.s.h. w zw. z art. 250 k.s.h., art. 252 § 1 k.s.h. oraz § 15 ust. 4 umowy spółki Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.. Zasadnie uznano, że w powodowej spółce nie przysługiwało roszczenie o stwierdzenie nieważności uchwały numer (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Przedsiębiorstwa Produkcyjno Usługowo Handlowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. z dnia 28 sierpnia 2018 r.

Sąd Okręgowy trafnie przyjął, że miejsce gdzie odbyło się Zgromadzenie zostało wskazane zgodnie z prawem oraz, że na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników w dniu 28 sierpnia 2018 r. podjęto uchwały objęte porządkiem obrad.

Porządek obrad przewidywał bowiem podjęcie uchwały o zmianie umowy spółki poprzez dodanie wskazanych w projekcie zapisów. Wszyscy wspólnicy byli zatem poinformowani, iż Zgromadzenie będzie decydowało o podjęciu uchwały we wskazanym zakresie

Trafnie podnosi strona pozwana w odpowiedzi na apelację, że jak podkreśla się w doktrynie „Za sprawę nieobjętą porządkiem obrad należy uznać m.in. zmianę umowy spółki w innym zakresie niż ten, który został wskazany w porządku obrad - jeśli np. w porządku obrad proponowano zmiany umowy spółki w zakresie jej siedziby, a teraz chce się zmienić sposób powoływania i odwoływania organów spółki. Nie jest natomiast sprawa nieujęta w porządku obrad uchwała o treści odmiennej niż projekt zapowiedziany w porządku obrad, ale dotycząca tej samej materii, np. zapowiedziano, że zamierza się wprowadzić zapis o powoływaniu zarządu przez radę nadzorczą, podczas gdy ostatecznie przegłosowano zmianę umowy spółki wprowadzającą zapis, że zarząd powołuje imiennie wskazany wspólnik (pomijam w tym miejscu zagadnienie stosowania art. 246 § 3).”(M. Rodzynkiewicz, Kodeks spółek handlowych. Komentarz, wyd. VII).

Odwoływanie się przez stronę skarżącą do treści uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 października 2013 r. (sygn. akt: V ACa 397/13) nie może odnieść bezpośredniego skutku w niniejszej sprawie. Argumentacja prawna Sądu pierwszej Instancji odnosi się do okoliczności faktycznych ustalonych w rozpoznawanej sprawie ,a jej poprawność nie nasuwa wątpliwości. Zaznaczyć należy, że powódka rezygnując z uczestnictwa w prawidłowo zwołanym Zgromadzeniu Wspólników, o którym była poinformowana utraciła możliwość skorzystania z instytucji uregulowanych w art. 252 k.s.h. oraz 249 k.s.h.

Oczywistym jest , że nie każde naruszenie ustawy przy podejmowaniu uchwały przez walne zgromadzenie wspólników uzasadnia zaskarżenie podjętej uchwały w drodze powództwa przewidzianego w art. 252 § 1 k.s.h. W art. 252 § 1 k.s.h. chodzi przede wszystkim o sprzeczność z ustawą treści uchwały. Ponadto hipotezą art. 252 § 1 k.s.h. obejmuje się naruszenie przepisów ustawy odnoszących się bezpośrednio jedynie do sposobu podjęcia uchwały, jeżeli naruszenie ich w okolicznościach konkretnego przypadku mogło mieć istotny wpływ na treść uchwały (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2007 r., II CSK 163/07, OSNC 2008, nr 9, poz. 104 i cytowane w nim orzeczenia oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2009 r., I CSK 253/08, LEX nr 491551).

Sąd Okręgowy wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku , że nawet gdyby doszło do naruszenia ustawy to byłoby to uchybieniem jedynie formalnym i nie stanowiłoby wystarczającej podstawy dla powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały. Podniesiono , że nawet gdyby powódka stawiała się na obrady Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników to nie miałyby dostatecznej ilości głosów aby wpłynąć na wynik głosowania.

Apelująca naruszenie art.241 k.s.h. upatruje de facto w naruszeniu §15 ust.4 umowy spółki pozwanej, który stanowi, że m.in. uchwały co do zmiany umowy spółki zapadają większością 2/3 oddanych głosów przy obecności Wspólników reprezentujących minimum 80% kapitału Spółki. W przekonaniu Sądu Apelacyjnego zarzut dotyczący naruszenia przewidzianego w umowie wymogu podwyższonego kworum do podejmowania określonych uchwał

mógłby stanowić podstawę żądania uchylenia takiej uchwały a nie stwierdzenia jej nieważności. Wymóg zachowania kworum należy rozumieć jako zdolność bądź brak zdolności do podjęcia poszczególnej uchwały. Jeżeli niezdolność do podjęcia uchwały jest konsekwencją naruszenia przepisu ustawy ustanawiającego takie kworum, podjęta uchwała może zostać uznana za nieważną, jako sprzeczna z ustawą, jeżeli natomiast niezdolność do podjęcia uchwały jest następstwem naruszenia postanowienia umownego, uchwała może zostać uchylona, przy zastosowaniu stosowego trybu zaskarżania uchwał.

Wbrew zarzutom strony skarżącej nie doszło do naruszenia art. 252 § 1 k.s.h. w zw. z art. 250 k.s.h., poprzez ich niezastosowanie. Trafnie zatem oddalono powództwo w przedmiocie stwierdzenia nieważności zaskarżonej uchwały.

Mając to wszystko na uwadze apelacja powódki, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw prawnych nie mogła odnieść skutku.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art.385 k.p.c. orzeczono, jak na wstępie.

O kosztach postępowania apelacyjnego postanowiono stosownie do brzmienia art.98 k.p.c. - zgodnie z zasadą finansowej odpowiedzialności stron za wynik procesu. Wysokość stawki wynagrodzenia określono na podstawie w § 8 ust. 1 pkt 22 w związku z §10 ust.1 pkt.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 roku poz. 1800 ze zm.).

SSA Tomasz Pidzik SSA Irena Piotrowska SSA Grzegorz Misina